

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจร
ของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร

นางสาว อภิสรา วีรพัฒนกุล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโทศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-186-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, AWARENESS AND PROPER DRIVING BEHAVIOR
OF PRIVATE CAR DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS**

Miss Alisa Verapatanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Graduate School

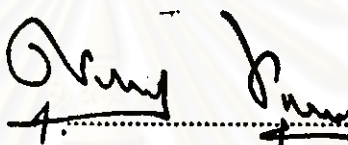
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

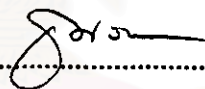
ISBN 974-638-186-5

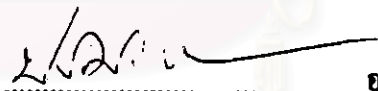
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจรรยา ของผู้ขับขีรถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาว อติศา วิวัฒนกุล
ภาควิชา	การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูดิวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวิ บุญถ้อย)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน)

 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อติสา วีรพัฒนกุล : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจร
ของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร (MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE,
AWARENESS AND PROPER DRIVING BEHAVIOR OF PRIVATE CAR DRIVERS IN
BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ประมวศ ฤทธิพิทักษ์, 189 หน้า
ISBN 974-638-186-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้
ความตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบ
สอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรในระดับต่ำมาก มีความรู้เกี่ยว
กับการจราจรอยู่ในระดับปานกลาง มีความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับปานกลาง
และมีการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับสูง
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากวิทยุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับการ
จราจร และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากเจ้าหน้าที่ทางราชการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ
ความรู้เกี่ยวกับการจราจร
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเพื่อนร่วมงาน
หรือเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร
4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจราจรจากโทรทัศน์ และเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วม
สถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามกฎจราจร
5. ความรู้เกี่ยวกับการจราจร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎ
จราจร แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎจราจร
6. ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตาม
กฎจราจร
7. ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎจราจร และความรู้เกี่ยวกับการจราจรสามารถร่วมกัน
อธิบายการปฏิบัติตามกฎจราจร

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3972439428 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD: MEDIA EXPOSURE / KNOWLEDGE / AWARENESS / BEHAVIOR

ALISA VERAPATANAKUL : MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, AWARENESS AND PROPER
DRIVING BEHAVIOR OF PRIVATE CAR DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS
ADVISOR: ASSO. PROF. PARAMA SATAWADIN, Ph.D. 189 PP. ISBN 974-638-186-5

The purpose of this research was to study the correlation among media exposure, knowledge, awareness and proper driving behavior of private car drivers in Bangkok Metropolis. Questionnaires were used to collect data from 400 samples. Frequency, percentage, mean, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression were employed for the analysis of the data. SPSS program was used for data processing.

The results of the study were as follows:

1. Most samples were exposed to media at the very low level. Knowledge and awareness of the traffic were at the middle level. Proper driving behavior was at the high level.
2. Radio exposure positively correlated with knowledge of the traffic but exposure to officers negatively correlated with knowledge.
3. Exposure to radio, television, newspaper and colleague or classmate positively correlated with awareness of the traffic
4. Exposure to television and colleague or classmate positively correlated with proper driving behavior.
5. Knowledge of the traffic positively correlated with awareness of the traffic but did not correlated with proper driving behavior.
6. Awareness of the traffic positively correlated with proper driving behavior.
7. Awareness and knowledge of the traffic were two variables able to explain proper driving behavior.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Alisa Verapatanakul*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Assoc. Prof. Parama Satawadin*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ ศตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดี และ ดร.วิเชิร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในเรื่องสถิติ

ผู้จัดทำนี้ขอขอบคุณผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจให้จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่น่ารักทุกคน

อลิตา วิรพัฒน์กุล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
ปัญหาคำถามการวิจัย.....	14
สมมติฐานการวิจัย.....	15
ขอบเขตการวิจัย.....	15
นิยามศัพท์.....	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร.....	18
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	20
ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	23
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้.....	31
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความตระหนัก.....	37
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	40
แนวความคิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	43
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารกับการพัฒนา.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	56
ประชากร.....	56
จำนวนกลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ตัวแปรในการวิจัย.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	58
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ.....	59
เกณฑ์การให้คะแนน.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	65
การประมวลผลข้อมูล.....	65
4 ผลการวิจัยข้อมูล.....	66
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	67
ข้อมูลด้านประชากร.....	67
การเปิดรับข่าวสารการรจางจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล.....	77
ความรู้เกี่ยวกับการรจาง.....	79
ความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎรจาง.....	82
การปฏิบัติตามกฎรจาง.....	85
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	88
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	135
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย.....	136
รายการอ้างอิง.....	137
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	145
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติรจางทางบก พ.ศ.2522	156
ประวัติผู้เขียน.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอัตราการตายด้วยสาเหตุสำคัญ 10 อันดับต่อประชากร 100,000 คน ท.ศ.2532-2536.....	3
2	แสดงอัตราส่วนร้อยละของผู้มีอาการ โรคประสาท อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ จราจร.....	8
3	มูลค่าทรัพย์สินเสียหายจากอุบัติเหตุจราจรทางบก ระหว่างปี ท.ศ.2531-2538.....	9
4	แบบรายงานอุบัติเหตุจราจรทางบก กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2538.....	11
5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	67
6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	68
7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส.....	69
8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	70
9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	71
10	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	72
11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนปีที่ขับรถยนต์.....	73
12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่เกิด อุบัติเหตุ.....	74
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเป็นผู้กระทำ ให้เกิดอุบัติเหตุ.....	75
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเป็นผู้ถูกกระทำ ให้เกิดอุบัติเหตุ.....	76
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	77
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับ ข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	78
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เรื่อง เกี่ยวกับการจราจรเป็นรายข้อ.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ เกี่ยวกับการจรรยา.....	81
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความ ตระหนักเกี่ยวกับการจรรยาเป็นรายชื่อ.....	82
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความ ตระหนักในการปฏิบัติค่านิยมจรรยา.....	84
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งและ การฝ่าฝืนกฎจรรยา.....	85
22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการปฏิบัติ ค่านิยมจรรยา.....	87
23	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับ ข่าวสารจากสื่อมวลชนและต่อบุคคลกับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา.....	88
24	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับ ข่าวสารจากสื่อมวลชนแยกตามประเภทกับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา.....	89
25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับ ข่าวสารจากต่อบุคคลแยกตามประเภทกับความรู้เกี่ยวกับการจรรยา.....	90
26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนและต่อบุคคลกับความตระหนักในการปฏิบัติค่านิยมจรรยา... ..	91
27	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนแต่ละประเภทกับความตระหนักในการปฏิบัติค่านิยมจรรยา... ..	92
28	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากต่อบุคคลแยกตามประเภทกับความตระหนักในการปฏิบัติค่านิยมจรรยา... ..	93
29	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนและต่อบุคคลกับการปฏิบัติค่านิยมจรรยา.....	94
30	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนแยกตามประเภทกับการปฏิบัติค่านิยมจรรยา.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อบุคคลแสดคามประเภทกับการปฏิบัติตามกฎจราจร.....	96
32	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้ ความ ตระหนัก และการปฏิบัติตามกฎจราจร.....	97
33	แสดงค่าสัมประสิทธิ์คดออกหตุยระหว่างความตระหนักและความรู้ กับการปฏิบัติตามกฎจราจร.....	98

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิกราฟ

แผนภูมิกราฟที่		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้ป่วย-ตาย เนื่องจากอุบัติเหตุจากโรงพยาบาล ทั้งประเทศ พ.ศ.2534-2537.....	5
2	แสดงอัตราการตาย (ต่อประชากร 100,000) ด้วยอุบัติเหตุยานยนต์ จากรอบประเทศไทย จำแนกรายภาค ปีพ.ศ.2533-2537.....	6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย